

Cosqun XƏLİLOĞLU
Azərbaycan Yazıçılar
Birliyinin üzvü

Parkda tez-tez göyərçinləri yem-ləyən ağsaqqal simalı bir kişiye rast gəlirəm. Düzüdü, burada quşlara çö-rək qırıntıları, dən səpən müxtəlif in-sanları görmək olar. Amma mənə elə gəlir ki, heç kəs bu kişi kimi quşlara sevgiyə, məhəbbətə yanaşmır. Sanki o, göyərçinlərlə söhbət edir, onlarla əziz adamı dərldəşir. Bir neçə dəfə onu yaxından müşahidə etmişəm, danışırdımaq istəmişəm. Amma ürək eləməmişəm ki ya xətri-nə deyər, ya da məni aclıyar.

Bir dəfə axşamçağı işdən sonra onunla yenə rastlaşdım:

-Salam, əmi.

-Salam.

-Necəsiniz?

-Yaxşıyam, bala. Sən necəsən?

-Sağ olun, əmi.

Onun çöhrəsi işıqlandı. Təbə-sümlü baxışı məni ürəkləndirdi.

-Siz, bura tez-tez gəirsiniz?

-Hə, ən azı həftədə dörd dəfə gə-lirəm. Əgər dalbadal üç gün gəlmə-səm, göyərçinlərim məni başqa cür qarşılayırlar. Elə bil deyirlər:

-Hardaydın? Belə də dostluq olar?

-Doğrusu, çoxları kimi mən də bu gözəl quşları sevirəm. Bəzən mən də onlara dən səpərəm. Amma Sizin gö-yərçinlərə münasibətiniz tamam başqadır.

O gülümsündü, lakin çöhrəsində bir nisgillik hiss olundu.

-Bu uzun söhbətdir, danışmağa vaxt lazımdır.

-Mənim vaxtım var, danışsanız, məmuniyyətlə dinləyəm.

-O vaxt biz kənddə yaşayırdıq.

VİCDAN ƏZABI

(HEKAYƏ)

Anam, deyəsən, məni gördü və səsi-ni kəsdi.

Səkkizinci sinfi qurtarmışdım. Yay tətili günlərində anamın dayısı oğlu Səxavət Kür çayının üstündəki restoranında ona kömək etmək üçün məni yanına apardı. Buraya axşam-lar çoxlu qonaq gəlirdi. Qonaqlar da rayonun məsul işçiləri, prokurorlu-ğun, polis şöbəsinin əməkdaşları, biznesmenlər idi.

Səxavət dayı bacarıqlı idi, Ticarət texnikumunu qurtarıb bir müddət Bakıda işləmişdi. Restoran-ticarət iş-lərini yaxşı bilirdi. Yanına da zirək kənd cavanlarını toplamışdı. Müştə-rilər isə gündən-günə çoxalırdı.

İlk baxışda restoranda ofisiantın işi asan görünəndə də çətinliklər də olurdu. Yavaş-yavaş işin incəliklərini öyrənirdim. Səxavət dayı da mənə razılıq edirdi. Gündəlik haqqımı ödə-yir və mən də qazancımı anama ver-irdim.

Restoran qərribə yerdə... Cəmi bir ay bundan əvvəl müştərilərlə utana-utana yaxınlaşmışdım, indi onları gülə-gülə, şirin dilə qarşılayırdım. Artıq qonaqların çoxu şəxsən mənim onlara qulluq etməyimi istəyirdilər.

Səxavət dayı da bunu hiss edərək mənə daha yaxşı, daha isti münasibət göstərirdi. Bir gün rayonun vəzifəli şəxslərindən biri Bakıdan gəlmiş dostları ilə restoranda idi. Belə qonaqlar olanda Səxavət dayı özü nəzarət edir, heç nəyin gözədən qaç-masını istəmirdi. Qonaqlar üçün nə hazırlanmamışdı... soyuq qəlyanaltı-lardan tutmuş quzu, balıq, hinduşka kabablarınadək. Cürbəcür meyvələr, bahalı araqlar, konyaklar da öz yerin-də.

Qonaqlar yeyir-icir, gülür, ucadan danışır, zarafatlaşırdılar. Birdən ma-sanın baş tərəfində oturan qonaq Səxavət dayını yanına çağırırdı, qula-ğına nəse deyib, əlindəki pulu onun

cibinə qoydu. Səxavət dayı da gülə-gülə "Baş üstə!" dedi və tez masa-dan aralanıb əlinin işarəsi ilə məni çağırırdı.

-Sənə yüz manat verəcəyəm. On dəne göyərçin tapıb gətir. Qonaqlarımız göyərçin kababı istəyirlər.

Yüz manat az pul deyildi. Onu qazanmaq üçün azı on gün işləməli-yəm. Göyərçinin biri 2-3 manatdır. Bizim də düz on göyərçinimiz var.

-Yaxşı.

-Kərimlə gedin, amma ləngimə-yin.

Həyətimizə daxil olanda evimizin işığı sönmüşdü, yaqın anam yatırdı. Tez hinə girib bir göz qırpmında quşları tutub özümüzlə gətirdiyimiz iri kisəyə yığdıq.

Qonaqlar Səxavət dayıdan çox razı qaldılar. Göyərçin kababını o qə-dər təriflədilər ki...

Gecədən xeyli keçmiş evə gəl-dim, çarpayıya uzanmağımla yuxuya getməyim bir oldu. Nə qədər yatdı-ğımı bilmirəm. Anamın səsinə oyandım. O hönkür-hönkür ağılayırdı.

Tez yerimdən qalxıb geyindim, eşiye çıxdım. Anam ağlaya-ağlaya:

-Bala, göyərçinlərimiz yoxdu. Sə-nin gec gəlməyini bilib oğurlayıblar.

Mən guya heç nədən xəbərim yoxmuş kimi:

-Namərdlər, oğrular... Sizi tapıb başa salaram.

Sonra anama yazığım gəlmiş ki-mi:

-Ana, aqlama. Yenə göyərçin ala-ram, saxlayarıq.

Birdən o aqlamağını kəsərək:

-Bala, elə bilirdim ki, sən böyü-müsən, aqlın kəsir. Mənə atanın ya-digarı olan göyərçinlər lazımdı, baş-qa quşları neyinirəm.

Elə bil yuxudan ayıldım. Sanki bu an Allahın məni gecəki əməlimə gö-rə peşiman etdiyini anladım. Nə qə-dər böyük səhv etdiyimi, günah işlət-diyimi indi başa düşdüm.

Anam göyərçinlərdən sonra dər-

də düşdü, ağır xəstəlik keçirdi. Atam öləndə necə kədərənmişdise indi də ondan az çüssələnmedi. Düzüdü, o bir müddət sonra sağaldı, amma səhhəti əvvəlki olmadı.

İllər keçdi, anam məni evləndirdi. Amma vicdan əzabı məni heç vaxt tərk etmədi. Nə qədər istəsəm də cü-rət edib həqiqəti anama deyə bilmə-dim.

Bir müddətdən sonra işlədiyim restoran bağlandı.

Kənddə münasib iş tapmadığım üçün şəhərə köçdük. Ev kirələdik, iş-lədim. Yavaş-yavaş maddi vəziyyətimiz düzəldi. Yeni doğulan oğluma da atamın adını qoyduq. Vasifin dünya-ya gəlişiyə anam sanki dirçəldi, gümrahlaşdı. Evimizin ruzi-bərəkəti də getdikcə artdı. Bir müddətdən sonra ev də əldim. Anam həm bizim-lə, həm də nəvəsiylə qururlanırdı.

Amma bir gün çağırılmamış, göz-lənilməz qonaq gəldi və anamı apar-dı.

Həyatın əbədi qanunudur, bir gün gələn bir gün də gedər. Amma ana itkisini heç bir şeylə müqayisə etmək olmaz.

Deyəsən, Asif kişi tərləmişdi. Cib dəsmalını çıxarıb üz-gözünü sildi və söhbətini davam etdi:

-Anamın qırığı təzə çıxmışdı. Ge-cə yuxu gördüm. Anam ağ libasda idi. Mənə:

-Bala, deyəsən, göyərçinlərə dən verməmişən. Gör nə günə qalıblar... Dən ver onlara.-dedi.

Hövlənk yerimdən qalxdım. Düz üç gecə dalbadal anam eyni libasda, eyni vəziyyətdə yuxuma girdi və hər dəfə göyərçinlərə dən verməyimi tapşırırdı. Dördüncü gün bir qədər buğda alıb parka gəldim. Dəni göyər-çinlərə səpdim, elə bil yüngülləşdim. Səhəri gün də göyərçinlərlə görüşə gəldim. Beləcə həmin gündən bu quşlarla dostlaşdım.

İndi də onlardan ayrılı bilmirəm. Nə qədər yaşayıram, ayağım yer tu-tur bu göyərçinləri yemləyəcəyəm.

Bayaqdan oturmışduq, havanın soyumasından, çiskin yağışın başla-masından indi xəbə tutdum. Sanki sehrlənmişdim. Ayrılmaq vaxtıydı.